

Enligt min uppfattning bör denna princip även tillämpas i fråga om rätt till pension enligt tilläggspensioneringen. Den intjänade pensionen bör sålunda tillkomma makarna gemensamt och en tudelning ske på så sätt att mannen och hustrun vardera erhåller hälften av pensionen. En sådan uppdelning bör ske oavsett om endast en av makarna eller båda makarna intjänat pension genom förvärvsarbete. Med ett sådant system skulle några änkepensioner inte erfordras, och den nu livligt diskuterade frågan om änkepensioner skulle också få sin lösning.

Mot det skisserade systemet kan invändas, att den efterlevandes pension i vissa fall skulle kunna bli lägre än för en ensamstående som intjänat samma pensionspoäng. Problemet torde dock kunna lösas på så sätt att den som anses ha intjänat pensionen ej i något fall skall få en sämre pension än om han varit ensamstående under hela tiden.

Jag är medveten om att även en rad andra problem måste lösas innan ett system som det här skisserade kan införas. Jag vill därför föreslå, att en utredning snarast tillsättes.

Åberopande det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig utredning angående uppdelning av tilläggs-pensionen mellan makar på sätt i motionen förordats.

Stockholm den 3 april 1962

Astrid Kristensson

Nr 783

Av fru Kristensson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till lag om allmän försäkring, m. m.

I proposition nr 90 med förslag till lag om allmän försäkring m. m. föreslås bl. a. änkepension för fränskild kvinna. Förutsättning för pensionsrätt är att kvinnan var underhållsbidragsberättigad av mannen då denne levde. Rätt till folkpension skall föreligga om kvinnan i hemmet har barn under 16 år till den försäkrade eller om äktenskapet varat i fem år och kvinnan vid mannens död fyllt 36 år. För rätt till tilläggspension krävs antingen att kvinnan har barn tillsammans med den avlidne eller att äktenskapet varat minst fem år och ingåtts senast den dag då mannen fyllde 60 år. Den sammanlagda pensionen från folk- och tilläggspensioneringarna föreslås maximerad till storleken av underhållsbidraget, och pensionens storlek skall i

princip inte påverkas av att en försäkrad efterlämnar flera som är berättigade till änkepension.

Jag delar departementschefens uppfattning att pensionsrätten bör grundas på de fall då den frånskilda kvinnans försörjningsläge försämras vid den förutvarande mannens död. Detta sker endast då underhållsbidrag utgått. Jag anser dock att änkepensionen bör vara inkomstprövad. Pensionen bör vara maximerad till folkpensionens storlek för ensamstående och ej till underhållsbidragets.

Änkepension till frånskilda är enligt min mening ej främst en försäkringsfråga utan en social fråga, som bör lösas inom folkpensioneringens ram, och bör följaktligen ej belasta ATP-systemet. Däremot anser jag det motiverat att inom tilläggs pensioneringen tillgängliga änkepensioner efter samma försäkringstagare fördelas mellan änka och frånskild i förhållande till den tid äktenskapen varat.

Ytterligare anledning till att jag ej kan acceptera änkepension till frånskild kvinna inom tilläggs pensioneringen enligt departementschefens förslag är att en sådan pension kan påverka storleken av pensionen till barn i annat äktenskap.

Åberopande det anförda hemställer jag,
att riksdagen måtte

1. avslå Kungl. Maj:ts förslag till änkepension för frånskild kvinna inom tilläggs pensioneringen,

2. besluta att änkepension till frånskild kvinna inom folkpensioneringen skall vara inkomstprövad och maximerad till folkpensioneringens belopp för ensamstående, samt

3. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående änkepension till frånskild kvinna inom tilläggs pensioneringen enligt de riktlinjer som angivits i motionen.

Stockholm den 3 april 1962.

Astrid Kristensson
